

Dziecko cudzoziemskie w szkole w kontekście przepisów prawa oświatowego

Izabela Suckiel
marzec 2022

Kształcenie osób przybywających z zagranicy

art. 165 - 167 ustawy
z dnia 14 grudnia 2016 r.
Prawo oświatowe.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z
dnia 23 sierpnia 2017 r. **w sprawie kształcenia
osób niebędących obywatelami polskimi** oraz
*osób będących obywatelami polskimi, które
pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w
systemach oświaty innych państw
(ostatnia zmiana z 10 marca 2022)*

Dodatkowo w stosunku do uczniów z Ukrainy przybyłych po 24 lutego 2022r.

art. 50 – art. 59 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom
Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia **21 marca 2022 r.** w sprawie
organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących
obywatelami Ukrainy (Dz. U. poz.645)

Cudzoziemcy w polskiej szkole

↓

Włączenie uczniów do poszczególnych oddziałów

↓

Nauka języka polskiego w ramach zajęć dodatkowych plus zajęcia wyrównawcze

↓

Prawo do pomocy udzielanej przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia, zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela

↓

Możliwość utworzenia oddziałów przygotowawczych

↓

Nauka języka polskiego w ramach zajęć oddziału

Kwalifikowanie uczniów do odpowiedniej klasy

↓

Na podstawie przedstawionych dokumentów (§ 4,5,6 rozporządzenia)

Dokumenty nie muszą być tłumaczone przez tłumacza przysięgłego

↓

Na podstawie opinii rodzica ucznia albo pełnoletniego ucznia wyrażonej w formie ustnej lub pisemnej z uwzględnieniem wieku ucznia i sumy lat nauki za granicą (§ 11 rozporządzenia)

↓

Na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej (§ 12 rozporządzenia)

↓

Rozmowę kwalifikacyjną przeprowadza dyrektor z udziałem, w razie potrzeby, nauczyciela lub nauczycieli. (§ 12 rozporządzenia)

↓

W przypadku ucznia przybywającego z zagranicy, który nie zna języka polskiego, rozmowę kwalifikacyjną przeprowadza się w języku obcym, którym posługuje się uczeń.

System edukacji na Ukrainie

- Nauka obowiązkowa od ukończenia 6 lat.
- Obecnie, po reformie edukacji wprowadzonej w 2017 r., edukacja trwa 12 lat (poprzednio 11) i realizowana jest na 3 poziomach:
- Szkoła początkowa (початкова школа) – 4 lata
- Szkoła podstawowa (основна школа) – 5 lat
- Starsza szkoła (старша школа) – pełne wykształcenie średnie (licea, szkoły zawodowe) – 3 lata

Uczeń bez opieki osoby dorosłej

(art. 25 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy)

- **Małoletniego obywatela Ukrainy**, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej **bez opieki osób dorosłych** odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, **reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy**.
- Opiekuna tymczasowego **ustanawia sąd opiekuńczy** właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

Cudzoziemcy w polskiej szkole

↓

Włączenie uczniów do poszczególnych oddziałów

↓

Możliwość utworzenia oddziałów przygotowawczych

↓

Nauka języka polskiego w ramach zajęć dodatkowych plus zajęcia wyrównawcze

↓

Nauka języka polskiego w ramach zajęć oddziału

↓

↓

Prawo do pomocy udzielanej przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia, zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela

Oddział przygotowawczy

(art. 4 pkt 13 ustawy Prawo oświatowe)

Oddział przygotowawczy – oddział szkolny dla osób niebędących obywatelami polskimi podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które:

- ✓ **nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jak również**
- ✓ **wykazują zaburzenia w komunikacji oraz trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego,**

co wymaga dostosowania procesu i organizacji kształcenia do ich potrzeb i możliwości edukacyjnych.

Oddział przygotowawczy

(art. 4 pkt 13 ustawy Prawo oświatowe)

W oddziale przygotowawczym realizowana jest nauka zgodnie z **podstawą programową kształcenia ogólnego**

Można tworzyć oddziały międzyszkolne i międzygminne

Oddziału przygotowawczego nie organizuje się w:

- ✓ szkołach artystycznych;
- ✓ szkołach specjalnych;
- ✓ szkołach sportowych i szkołach mistrzostwa sportowego;
- ✓ szkołach dla dorosłych, szkołach policealnych i branżowych szkołach II stopnia.

Kwalifikowanie do oddziału przygotowawczego

(§ 16. rozporządzenia)

Dyrektor powołuje **zespół kwalifikujący** uczniów do tego oddziału, w składzie: dwóch nauczycieli oraz pedagog lub psycholog.

W oddziale przygotowawczym dopuszcza się organizację **nauczania w klasach łączonych**.

Liczba uczniów w oddziale przygotowawczym **nie może przekraczać 25 uczniów**.

Jak długo trwa nauka w oddziale przygotowawczym?

(art. 165 ust. 11 i 12 ustawy Prawo oświatowe oraz § 16. rozporządzenia)

Okres nauki ucznia w oddziale przygotowawczym trwa do **zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych** w roku szkolnym, w którym uczeń został zakwalifikowany do oddziału przygotowawczego.

Okres ten może zostać skrócony albo przedłużony, **nie dłużej niż o jeden rok szkolny**

Decyzję podejmuje rada pedagogiczna na wniosek uczących ucznia nauczycieli, pedagoga lub psychologa.

Język polski w oddziale przygotowawczym

(§ 16. rozporządzenia)

- W oddziale przygotowawczym **w ramach tygodniowego wymiaru godzin** prowadzi się naukę **języka polskiego** według programu nauczania opracowanego na **podstawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców** w wymiarze **nie niższym niż 6 godziny tygodniowo**.
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców (Dz. U. nr 61 poz.306)*

Inne zajęcia w oddziale przygotowawczym

(art. 55 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

- Nauczanie w oddziale przygotowawczym jest prowadzone **w oparciu o realizowane w szkole programy nauczania z zakresu kształcenia ogólnego dostosowane pod względem zakresu treści nauczania oraz metod i form** ich realizacji do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

Organizacja zajęć w oddziale przygotowawczym (Klasy łączone i liczba godzin zajęć)

klasy I–III szkoły podstawowej

nie mniej niż 20 godzin tygodniowo

klasy IV - VI szkoły podstawowej

nie mniej niż 23 godzin tygodniowo

klasy VII – VIII szkoły podstawowej

nie mniej niż 25 godzin tygodniowo

klasy I–II liceum

klasy III - IV liceum

klasy I – III technikum

klasy III – V technikum

klasy I – III branżowej szkoły I stopnia

nie mniej niż 26 godzin tygodniowo

Uwaga!

Opracowując szkolny plan nauczania w oddziale przygotowawczym powinno się uwzględnić:

- Sytuację uczniów – czy ważniejsza jest teraz nauka języka polskiego i ogólne wsparcie, czy nauka poszczególnych przedmiotów?
- Zasoby szkoły: możliwości kadrowe, obecność lub brak pomocy nauczyciela – czy jest możliwość realizacji wszystkich przedmiotów?
- Informacje (wytyczne, przepisy MEiN) czy ostatecznie w obecnej sytuacji, w oddziałach przygotowawczych będzie klasyfikacja i promowanie, czy nie?

Oddział przygotowawczy

(§ 16. rozporządzenia)

Pomoc nauczyciela

- Zajęcia edukacyjne w oddziale przygotowawczym prowadzą nauczyciele poszczególnych zajęć edukacyjnych, którzy **mogą być wspomagani przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia** (pomoc nauczyciela).
- Osoba zatrudniona w charakterze pomocy nauczyciela nie musi posiadać kwalifikacji pedagogicznych.

Pomoc nauczyciela dla dzieci z Ukrainy

(art. 54 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

- W roku szkolnym 2021/2022 na stanowisku pomocy nauczyciela, **może być zatrudniona osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego, jeżeli posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi**, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.
- Osoba taka nie musi mieć dokumentów (certyfikatów) poświadczających znajomość języka polskiego.

Nauczyciele w oddziale przygotowawczym mogą mieć więcej nadgodzin

(art. 51 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

- W roku szkolnym 2021/2022 **w szkole, w której utworzono dodatkowy oddział** w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy (...), nauczycielowi **mogą być przydzielone, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.**

Nauczyciele na świadczeniach kompensacyjnych będą mogli pracować w szkole z uczniami ukraińskimi

(art. 53 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

na stanowisku pomocy nauczyciela

na stanowisku nauczyciela

w oddziale przygotowawczym dla uczniów będących obywatelami Ukrainy

Cudzoziemcy w polskiej szkole

↓
Włączenie uczniów do poszczególnych oddziałów

↓
Możliwość utworzenia oddziałów przygotowawczych

↓
Nauka języka polskiego w ramach zajęć dodatkowych plus zajęcia wyrównawcze

↓
Nauka języka polskiego w ramach zajęć oddziału

↓
Prawo do pomocy udzielanej przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia, zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela

Możliwość zwiększenia liczby dzieci i uczniów w oddziałach w roku szkolnym 2021/2022

(Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy)

Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym, może być zwiększona o nie więcej niż 3 dzieci, będących obywatelami Ukrainy

Liczba uczniów w oddziale klas I – III szkoły podstawowej może być zwiększona o nie więcej niż 4 uczniów, będących obywatelami Ukrainy

Liczba dzieci i uczniów w oddziale przedszkola integracyjnego i oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym, w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej może być zwiększona o nie więcej niż 2 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy

Możliwość zwiększenia liczby dzieci i uczniów w oddziałach w roku szkolnym 2021/2022

(Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy)

Liczba dzieci i uczniów w oddziale przedszkola specjalnego i oddziale specjalnym w przedszkolu ogólnodostępnym, w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej może być zwiększona o nie więcej niż 2 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy

Liczba uczniów na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej, pozostających pod opieką jednego nauczyciela, może być zwiększona o nie więcej niż 4 uczniów będących obywatelami Ukrainy;

Włączenie uczniów do poszczególnych oddziałów

(§ 17 -19 rozporządzenia)

Zajęcia dodatkowe

Dodatkowe zajęcia lekcyjne z **języka polskiego** prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze, **nie niższym niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo.**

Korzystanie przez cudzoziemców z dodatkowych zajęć z języka polskiego nie jest ograniczone czasowo.

Dodatkowe zajęcia **wyrównawcze** z danego przedmiotu prowadzone indywidualnie lub w grupach, **w wymiarze 1 godziny lekcyjnej tygodniowo.**

*Cudzoziemcy mogą korzystać z dodatkowych zajęć wyrównawczych z danego przedmiotu nauczania **nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy.***

(art. 165 ust. 10 ustawy Prawo oświatowe)

Łączny wymiar godzin dodatkowych zajęć z języka polskiego oraz zajęć wyrównawczych **nie może być wyższy niż 5 godzin** lekcyjnych tygodniowo w odniesieniu do jednego ucznia.

Włączenie uczniów do poszczególnych oddziałów

(art. 165 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe)

Pomoc nauczyciela

- Uczniowie, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym, **mają prawo do pomocy udzielanej przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia, zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela przez dyrektora szkoły.**
- **Pomocy tej udziela się nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy.**

Pomoc psychologiczno - pedagogiczne

- Dzieci/uczniowie z Ukrainy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w polskich przedszkolach i szkołach **niezależnie od tego, czy posiadają dodatkowe dokumenty w tej sprawie.**

Serwis Rzeczypospolitej Polskiej Szukaj usługi, informacji SZU

Koronawirus: szczepienia i ważne informacje DOWIEDZ

Ministerstwo Edukacji i Nauki O ministerstwie Co robimy **Aktualności** Załatw sprawę

» Ministerstwo Edukacji i Nauki » Aktualności » Wiadomości
» Wsparcie dzieci z Ukrainy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – informacja MEiN / Підтримка дітей з України з особливими освітніми потребами – інфо Міністерства Освіти та Науки

[< Powrót](#)

Wsparcie dzieci z Ukrainy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – informacja MEiN / Підтримка дітей з України з особливими освітніми потребами – інформація Міністерства Освіти та Науки

Materiały

- **Wniosek o wydanie orzeczenia - wersja w języku ukraińskim**
Wniosek_o_wydanie_orzeczenia_-_wersja_w_jezyku_ukraińskim.docx 0.02MB
- **Wniosek o wydanie orzeczenia - wersja w języku rosyjskim**
Wniosek_o_wydanie_orzeczenia_-_wersja_w_jezyku_rosyjskim.docx 0.02MB
- **Wniosek o wydanie orzeczenia - wersja w języku polskim**
Wniosek_o_wydanie_orzeczenia_-_wersja_w_jezyku_polskim.docx 0.02MB
- **Komunikat do dyrektorów publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych**
Komunikat_do_poradni_psychologiczno-pedagogicznych.docx 0.08MB

Opracowała Izabela Suckiel

Ułatwienia dla cudzoziemców na egzaminach zewnętrznych

Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2021 r.

- **Egzamin ósmoklasisty**, z wyjątkiem egzaminu z języka obcego nowożytnego – **w warunkach i formie dostosowanych** do potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, **na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej**;
- **Dostosowanie formy** egzaminu ósmoklasisty polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dostosowanych do potrzeb ucznia, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu.
- **Dostosowanie warunków** przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego polega m.in. na wykorzystaniu odpowiednich środków dydaktycznych (np. słownika dwujęzycznego), odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie tych egzaminów.

Egzaminy zewnętrzne

Rozporządzenie MEiN z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy

deklarację dotyczącą **egzaminu ósmoklasisty** należy złożyć **do dnia 11 kwietnia 2022 r.**

deklarację dotyczącą **egzaminu maturalnego** należy złożyć **do dnia 31 marca 2022 r.**

deklarację dotyczącą **egzaminu zawodowego** należy złożyć **do dnia 11 kwietnia 2022 r.**

Ukraińskie Ministerstwo Edukacji zorganizowało dla swoich uczniów zdalne nauczanie oraz bezpłatne podręczniki i materiały edukacyjne

§ 15 Rozporządzenie MEiN z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy

Dzieci i uczniowie będący obywatelami Ukrainy, którzy pobierają naukę w przedszkolu lub szkole funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, **nie podlegają obowiązkowemu rocznemu przygotowaniu przedszkolnemu, obowiązkowi szkolnemu albo obowiązkowi nauki w Polsce.**

Rodzic lub osoba sprawująca opiekę nad dzieckiem lub uczniem składa do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu dziecka lub ucznia **oświadczenie o kontynuacji przez dziecko lub ucznia kształcenia w ukraińskim systemie oświaty.**

 MAŁOPOLSKA

Dziękuję za uwagę

Izabela Suckiel
marzec 2022

 INSTYTUCJA
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO